

Prifysgol Aberystwyth – Disgrifiad Rôl

Teitl: Gweithredwr Technegol a Chyfrifiadur 7b

CYFATHREBU

(a) Cyfathrebu Llafar

Deall a chyfathrebu gwybodaeth a all fod yn syml neu y gall fod angen ei hesbonio neu ei dehongli er mwyn cynorthwyo pobl eraill i'w deall, yn ogystal â gwybodaeth fwy syml, a bydd angen rhoi ystyriaeth i beth i'w gyfathrebu a sut.

Ar adegau, gallai fod angen deall neu gyfathrebu gwybodaeth sy'n gymhleth yn gysyniadol neu o ran yr wybodaeth dan sylw.

Er enghraifft:

- Cyngori myfyrwyr sut i weithredu cyfarpar er mwyn iddyn nhw ddeall y cymhlethdodau perthnasol
- Cysylltu â darparwyr cyflenwadau a gwasanaethau, cyfleu gofynion yn gywir a dehongli'r atebion
- Trafod gofynion gyda defnyddwyr y gwasanaeth i sicrhau dealltwriaeth o'u gofynion a chyfyngiadau technegol yr hyn a allai fod yn bosibl
- Ar adegau deall natur prosiectau ymchwil myfyrwyr ac academyddion er mwyn gallu trafod y gofynion a chyfeiriad yr ymchwil
- Ar adegau cyfleu gwybodaeth cwrs i fyfyrwyr ar sail un i un neu drwy arddangosiadau neu diwtorialau

(b) Cyfathrebu Ysgrifenedig

Deall a chyfathrebu gwybodaeth a all fod yn syml neu y gall fod angen ei hesbonio neu ei dehongli er mwyn cynorthwyo pobl eraill i'w deall, yn ogystal â gwybodaeth fwy syml, a bydd angen rhoi ystyriaeth i beth i'w gyfathrebu a sut.

Ar adegau gallai fod angen deall neu gyfleu gwybodaeth sy'n gymhleth yn gysyniadol neu o ran yr wybodaeth dan sylw.

Er enghraifft:

- Cyfathrebu gyda chwsmeriaid neu ddefnyddwyr eraill y cyfleusterau i sicrhau bod eu gofynion yn cael eu deall a'u trin yn effeithiol
- Ysgrifennu adroddiadau, tiwtorialau, profion ymarferol, taflenni addysgu a gweithdrefnau gweithredu safonol
- Ar adegau paratoi dogfennau tendr neu fanylebau cyfarpar eraill
- Ar adegau llunio adroddiadau ar sefydlu, gwerthuso, cwyno a disgyblu staff

GWAITH TÎM A CHYMHELLIANT

Arwain/rheoli/goruchwylio tîm neu brosiect, gan gynnwys gosod gwaith, monitro canlyniadau a darparu adborth i'r tîm a'i aelodau.

Er enghraifft:

- Gosod amcanion, trefnu a dirprwyo gwaith i aelodau'r tîm yn ôl eu sgiliau a'u galluoedd unigol
- Sicrhau bod staff yn ymwybodol o derfynau amser eu gwaith, ail-ddynodi neu aildrefnu gwaith os yw'r blaenoriaethau'n newid
- Annog staff i gydweithio i ddatrys problemau neu os yw'r gwaith yn galw am gyfraniad staff sydd â sgiliau gwahanol
- Cymell staff drwy sicrhau bod ganddynt y sgiliau angenrheidiol i wneud y gwaith a'u cynnwys mewn trafodaethau tîm
- Rheoli prosiectau bach, gan gynnwys staff ac adnoddau

CYSWLLT A RHWYDWEITHIO

Cynnal cyswllt gyda staff y tu allan i'r tîm gwaith gan ddefnyddio gweithdrefnau sy'n bodoli er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei chyfnewid yn effeithiol ac adeiladu cysylltiadau i hwyluso gwaith yn y dyfodol

Cyfranogi mewn rhwydweithiau, pwyllgorau neu weithgorau ffurfiol yn fewnol neu allanol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei chyfnewid yn effeithiol ac adeiladu cysylltiadau i hwyluso gwaith yn y dyfodol.

Er enghraifft:

- Creu cysylltiadau gyda staff yr adran am ofynion pob modiwl a'r gwaith ymarferol cysylltiedig
- Creu cysylltiadau gyda chyflenwyr, contractwyr cynnal a chadw a defnyddwyr cyfarpar arbenigol i sicrhau'r wybodaeth ddiweddaraf a chyfleu eich dysgu
- Cyfranogi mewn pwyllgorau adrannol priodol e.e. Materion Allanol, Iechyd a Diogelwch, rhwydwaith technegwyr mewn sefydliadau eraill sydd â'r un arbenigedd neu un sy'n gysylltiedig
- Aelodaeth o gymdeithasau allanol sy'n gysylltiedig â'r ddisgyblaeth benodol

CYFLENWI GWASANAETH

Ymchwilio i ofynion y cwsmer ac addasu'r gwasanaeth a ddarperir i sicrhau bod y gofynion hynny'n cael eu diwallu. Gall hefyd gysylltu â chysylltiadau mewnol neu allanol i ddarparu gwasanaeth sy'n dod o fewn y polisiau a'r gweithdrefnau cyfredol.

Er enghraifft:

- Darparu cymorth technegol i staff a myfyrwyr ar bob agwedd o dechnegau cyfarpar neu ddadansoddi, ar adegau ymateb i geisiadau am wasanaeth y gallai fod angen ei addasu
- Pennu'r safonau gwasanaeth angenrheidiol drwy drafod gyda'r defnyddiwr gwasanaeth, ac addasu'r gwasanaeth fel bo angen

PROSESAU PENDERFYNU

Gwneud penderfyniadau sydd ag effaith tymor byr a lleol ar waith y tîm neu ar nifer o gwsmeriaid.

Cydweithio gydag eraill i wneud penderfyniadau sydd ag effaith tymor byr i ganolig ar waith y tîm neu nifer o gwsmeriaid.

Cynnig cyngor i eraill i'w galluogi i wneud penderfyniadau sydd ag effaith tymor byr i ganolig ar waith y tîm neu nifer o gwsmeriaid.

Er enghraifft:

- Gwneud penderfyniadau annibynnol am bwrcasu cyflenwadau anrheolaidd o fewn cyfyngiadau cyllidebol, pa gyfarpar fydd yn bodloni gofynion y gwaith yn y ffordd orau
- Gwneud penderfyniadau gyda phobl eraill gan gynnwys myfyrwyr ac ymchwilwyr i sicrhau bod modd lleihau problemau technegol posibl ac ar sut i gyflenwi modiwlau academaidd i fyfyrwyr
- Cynnig cyngor ar ba gyfarpar neu gyflenwadau i'w gwerthu a phwrcasu cyfarpar newydd ac arbenigol, dyrannu gwariant cyllideb eich maes cyfrifoldeb eich hun, cynllunio cyfarpar ymchwil arbrofol arbenigol

CYNLLUNIO A THREFNU ADNODDAU

Trefnu gwaith ac adnoddau'r tîm gwaith i ddiwallu amcanion a gytunwyd, neu reoli prosiect penodol sy'n galw am gynllunio prosiect manwl.

Er enghraifft:

- Cynllunio eich llwyth gwaith eich hun a'r staff gan sicrhau bod ganddynt yr wybodaeth a'r adnoddau i wneud y gwaith ar amser ac o fewn y gyllideb
- Cynllunio adnoddau gofod yn effeithiol ar gyfer staff technegol a defnyddwyr y cyfleusterau technegol a chyfrifiadurol
- Cynllunio gwaith cynnal a chadw rheolaidd y cyfarpar

MENTER A DATRYS PROBLEMAU

Datrys problemau lle nad yw'r datrysiad o reidrwydd yn amlwg gan ddefnyddio menter a rhesymu.

Ar adegau datrys problemau pan fo'r wybodaeth sydd ar gael yn anghyflawn neu'n gwrthdaro a lle bo gofyn defnyddio menter a chreadigrwydd i ddatblygu'r datrysiad gorau.

Er enghraifft:

- Datrys problemau'n ymwneud â chyfarpar, cyfleusterau a gwasanaethau technegol neu TG gan ymholi i ganfod ffynhonnell y broblem a chymryd camau priodol
- Canfod dulliau amgen o gyflawni amcan os yw'r dulliau confensiynol yn aflwyddiannus
- Cynhyrchu neu addasu cyfarpar i ddiwallu dibenion arbrofol penodol
- Ar adegau canfod datrysiadau i broblemau technegol nad ydynt o bosibl wedi'u hwynebu o'r blaen yn y Brifysgol
- Ar adegau cyrchu deunyddiau anrheolaidd gan gyflenwyr

DADANSODDI AC YMCHWIL

Dadansoddi data neu wybodaeth reolaidd o ffynonellau safonol gan ddefnyddio gweithdrefnau sy'n bodoli.

Yn aml pennu pa ddull dadansoddi i'w ddefnyddio, adnabod neu ddehongli tueddiadau yn y data a chanfod data neu wybodaeth ychwanegol sy'n angenrheidiol i gyflawni'r ymchwiliad.

Er enghraifft:

- Ymgymryd â chwiliadau ar y rhyngwrwd ac mewn llenyddiaeth i broblemau technegol, canfod cyfarpar newydd, cadw'n gyfredol gyda datblygiadau o ran cyfarpar, technegau, tueddiadau arddangos
- Cynnal arbrofion dadansoddol, prosesu data arbrofol a chrynhoi canlyniadau
- Profi cyfarpar neu ddeunyddiau posibl i weld a ydyn nhw'n addas i'r diben, ac adrodd am y canlyniadau
- Casglu a chrynhoi data ac adrodd ar ddefnydd o'r gwasanaeth e.e. defnydd o'r rhwydwaith, galwadau cymorth ar y safle
- Yn aml cynnal prosiectau ymchwil ar raddfa fach, gan bennu'r fethodoleg fwyaf priodol, crynhoi ac adrodd ar y canlyniadau

GOFYNION SYNHWYRAIDD A CHORFFOROL

Cyflawni tasgau sy'n galw am amrywiaeth o dechnegau neu sgiliau; sydd angen canolbwyntio i gydlynu synhwyrâu gwahanol a thrachywiredd o ran defnydd neu sy'n galw am ymdrech corfforol sylweddol.

Er enghraifft:

- Ymgymryd â gwaith sydd angen canolbwyntio a thrachywiredd gan gynnwys gweithio gyda folteddau uchel, ffynonellau ymbelydredd, paratoi a gweithredu samplau microsgop
- Gweithio gydag offer pŵer, turniau mecanyddol, melinwyr peiriannol, offer weldio
- Atgyweirio offerynnau trachywir fel microsgopau

AMGYLCHEDD GWAITH

Dirnad os yw amgylchedd yn un a allai gael effaith negyddol ar eich gwaith neu waith cydweithwyr a gweithredu, o fewn canllawiau, i leihau unrhyw effaith negyddol, e.e. drwy ddilyn asesiadau risg.

Ar adegau pennu'r lefel o risg mewn amgylchedd penodol a gweithredu i leihau'r perygl posibl neu'r risg drwy bennu'r ymatebion a'r canllawiau priodol.

Er enghraifft:

- Dynodi'r peryglon sy'n gysylltiedig â'r cyfarpar a'r cemegau a ddefnyddir, sicrhau bod asesiadau risg wedi'u cynnal a'u dilyn gan staff a myfyrwyr
- Sicrhau bod cyfarpar diogelu personol yn cael ei ddefnyddio mewn amgylcheddau neu ar gyfer gwaith lle pennir fod hynny'n angenrheidiol

GOFAL BUGEILIOL A LLES

Ymateb yn sensitif i unrhyw rai sydd angen cymorth neu sy'n dangos arwyddion o drallod a chynnwys pobl sydd wedi'u hyfforddi'n berthnasol lle bo'n briodol.

Ar adegau defnyddio gweithdrefnau safonol i ddarparu cyngor ar broblemau lles cyffredin, a chyfeirio at staff sydd wedi derbyn hyfforddiant proffesiynol lle bo'n briodol.

Er enghraifft:

- Ymdrin yn bwylllog ac yn sensitif â staff neu fyfyrwyr wrth ddod ar eu traws yn y gwaith
- Gall fod yn bwynt cyswllt cyntaf i fyfyrwyr a staff sydd â phroblemau, darparu cyngor neu arweiniad lle'n bosibl neu gyfeirio at staff arall sydd wedi'u hyfforddi
- Ar adegau darparu cyngor i staff neu fyfyrwyr ar faterion lles e.e. problemau cyllidol neu bersonol, o fewn gweithdrefnau neu ganllawiau gosodedig
- Ar adegau cynghori ar faterion ariannol neu broblemau personol, gweithdrefnau salwch, absenoldeb, cwyno, disgyblaeth a gweithdrefnau staff eraill, gwybod pryd i gyfeirio'r mater ymlaen

DATBLYGU TÎM

Ar adegau darparu cyngor neu arweiniad i gydweithwyr newydd yn y rôl neu'r tîm ar weithdrefnau a gwybodaeth safonol.

Ar adegau hyfforddi neu gyfarwyddo eraill ar dasgau, materion neu weithgareddau penodol ar sail eich gwybodaeth a'ch profiad eich hun.

Er enghraifft:

- Ar adegau cyfrannu at hyfforddiant sefydlu aelodau newydd o'r tîm drwy ddangos yr adran iddyn nhw a'u cyflwyno i'r gwaith sydd ganddyn nhw i'w wneud.
- Ar adegau cyflwyno neu drefnu hyfforddiant perthnasol i staff i'w galluogi i berfformio eu gwaith pan fo angen a/neu ddarparu arweiniad i staff yn y tîm neu ar weithrediad cyfarpar a gweithdrefnau fel bo angen

CYMORTH ADDYSGU A DYSGU

Cyflwyno deunyddiau addysgu neu hyfforddi i gyflwyno myfyrwyr neu bobl eraill i wybodaeth neu weithdrefnau safonol.

Cyflwyno deunyddiau dysgu neu hyfforddi i addysgu neu hyfforddi myfyrwyr neu eraill ar dasgau, materion neu weithgareddau penodol ac asesu perfformiad a darparu adborth.

Er enghraifft:

- Dangos sut mae defnyddio cyfarpar a thechnegau yn ddiogel yn y ffordd orau
- Cynorthwyo staff academiaidd gyda gwaith technegol e.e. spectometreg mas
- Cyflwyno myfyrwyr i ddefnyddio cyfarpar neu dechnegau arbenigol
- Cynnal hyfforddiant iechyd a diogelwch gan gynnwys trin â llaw
- Cynnal tiwtorialau mewn maes arbenigol

GWYBODAETH A PHROFIAD

Meddu ar ehangder neu ddyfnder gwybodaeth sy'n ddigonol i weithredu fel pwynt cyfeiriol i bobl eraill, gan ddatblygu gwybodaeth arbenigol neu gyffredinol, sgiliau ac arbenigedd yn barhaus.

Er enghraifft:

- Dangos dealltwriaeth gyflawn o'r ddamcaniaeth a'r ymarfer technegol sy'n gysylltiedig â'r rôl
- Dangos awydd a gallu parhaus i ehangu gwybodaeth i gwmpasu datblygiadau dadansoddol a thechnolegol newydd
- Deall disgyblaethau academaidd sylfaenol y staff hynny sy'n defnyddio'r cyfleusterau